

NOT: Sosyal denge sözleşmelerinde personel gider oranlarının hesaplanması ile şirket işçisi çalıştırılmasında esas alınan personel gider oranları hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02- 9844138
Konu: Görüş (Personel Gider Oranı)

03/07/2024

..... GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: tarihli ve sayılı yazı.

Genel Müdürlüğünüzde istihdam edilen personele ilişkin personel gider oranının hesaplanmasına ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesinde, **"Belediyeler ve bağlı kuruluşları ile il özel idarelerinin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebilir. Sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarı, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçmemek üzere ilgili belediye ve il özel idaresi ile ilgili belediye ve il özel idaresinde en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikası arasında anılan Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenir."** hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 4688 sayılı Kamu Görevlileri ve Toplu Sözleşme Kanununun 32 nci maddesinde, **"27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.**

Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

İlgili mahalli idarenin; vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşması, ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcu bulunması veya gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin belediyelerde yüzde otuzunu, il özel idaresinde yüzde yirmibeşini aşması hallerinde bu madde kapsamında sözleşme yapılamaz. Sözleşmenin yapılmasından sonra bu koşulların oluşması durumunda mevcut sözleşme kendiliğinden hükümsüz kalır." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 3.9.2023 tarihli ve 32298 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024 ve 2025 Yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşmenin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşmenin düzenlendiği Dördüncü Bölümünün 4 üncü maddesinde, **"(1) 4688 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasındaki "üç ay" ibaresi "yedi ay" olarak uygulanır.**

(2) 4688 sayılı Kanununun 32 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "yüzde otuzunu" ibaresi "yüzde otuz beşini", "yüzde yirmi beşini" ibaresi "yüzde otuzunu" olarak uygulanır." hükmü yer almaktadır.

Görüleceği üzere belediyelerin kadro ve pozisyonlarında görev yapan personel için imzalanacak sosyal denge sözleşmesinde esas alınacak personel gider oranı açıkça belirlenmiştir.

Bu itibarla, yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, 4688 sayılı Kanununun 32 nci maddesi kapsamında sosyal denge sözleşmesi imzalanabilmesi için İdarenizin;

- Vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşmaması,

- Ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcu bulunmaması,

- Gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin (830.01- Personel Giderleri), gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin (800-Bütçe Gelirleri Hesabı) yüzde otuz beşini geçmemesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

Ayrıca, 28.4.2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esasların 5 inci maddesinde, "(1) İdarelerin, şirket personeli de dahil yıllık toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz. Bu oran büyükşehir belediyelerinde yüzde otuz olarak uygulanır. Yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamaz.

(2) Doğrudan hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalışan işçi sayısı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 24 üncü maddesine göre işçi statüsünde geçişe esas sözleşme kapsamında o iş için öngörülen işçi sayısını aşamaz. Ancak birinci fıkradaki oranın altında kalan idarelerin şirketleri; bu oranın aşılmaması kaydıyla, işten ayrılanların yerine ve iş artışının zorunlu olduğu durumlarda idarenin talebi üzerine yeni işçi alımı yapabilir. İdareler, belirlenen oranın aşılmaması kaydıyla personel çalıştırılmasına dayalı yeni hizmetlerini şirketlerine gördürebilir ve bu amaçla şirketler tarafından yeni işçi alımı yapılabilir.

..." hükmü bulunmaktadır.

Personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı kapsamında şirket işçisi istihdamında mezkûr Usul ve Esaslarda yer verilen personel gider oranları esas alınmaktadır. Bu kapsamda belediyelerin, şirket personeli de dahil cari yıl toplam personel giderleri, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının her yıl, bir önceki yıla ilişkin yeniden değerlendirme oranında artırılması sonucu bulunacak miktarın %40'ını, büyükşehir belediyelerinde ve bağlı kuruluşlarında ise %30'unu geçmemesi gerekmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü